

ROC's waarschuwen: Duits verdwijnt in het mbo

Verplichting voor Engels in kwalificatiedossiers ten koste van Duits

Achtergrond - 17 april 2012

Terwijl bedrijven schreeuwen om personeel dat Duits spreekt, krijgen steeds minder mbo'ers Duits op school. Het vak komt vanaf komend schooljaar nog meer in de verdrukking, nu Engels voor veel leerlingen verplicht wordt, waarschuwen scholen.

Voor alle opleidingen in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) zijn uitgebreide kwalificatiedossiers waarin is vastgelegd aan welke eisen een leerling moet voldoen om het diploma te halen. De tweede vreemde taal naar keuze is uit verreweg de meeste dossiers geschrapt. Duits moet dan worden aangeboden in de 'vrije ruimte' in het lesrooster. Alleen in de bedrijfstak Binnenvaart is Duits nog verplicht.

Daarnaast wordt vanaf komend schooljaar het Engels verplicht in alle niveau-4 opleidingen. Niveau-4 is het hoogste niveau binnen het mbo. "Op die maatregel is heel veel kritiek", constateert Janneke Voltman, bij de Stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) verantwoordelijk voor de kwalificatiedossiers. "Het betekent óf een taal laten vallen óf de opleiding verzwaren. Eerst was een vreemde taal naar keuze verplicht. Dit gaf scholen in de grensstreek de ruimte om voor Duits te kiezen. Nu Engels op niveau-4 verplicht is, kiezen scholen toch voor Engels. Daar klagen zowel scholen als branches over. Die vrezen dat daardoor andere talen wegvallen. Dat vinden ze vooral voor Duits een probleem."

Duits onmisbaar

Volgens Voltman wil het ministerie van Onderwijs met het verplichten van Engels de aansluiting op het hbo verbeteren. Ongeveer de helft van de niveau-4-mbo'ers stroomt door naar het hoger beroepsonderwijs. "Voor de andere helft is het toch vooral belangrijk dat ze goed zijn voorbereid op de arbeidsmarkt. Het beleid zou de ambitie moeten hebben om ook die helft goed te bedienen", aldus Voltman.

Docenten merken nu al de gevolgen van de nieuwe kwalificatiedossiers. Op het Friesland College in Leeuwarden wordt bij een aantal opleidingen, zoals Horeca niveau-1 en Handel, dit schooljaar al geen Duits meer gegeven waar dat daarvoor

wel het geval was, zegt docent Duits Annemieke Hornstra. Vooral voor Handel vindt ze het onbegrijpelijk. “Dat is bij uitstek een opleiding waar je Duits nodig hebt”, zegt ze.

Bestuursvoorzitter Liesbeth Vos van het Friesland College heeft het probleem ook geconstateerd. “Duits verdwijnt steeds meer uit de opleidingen terwijl het bedrijfsleven er juist steeds sterker om vraagt. Het huidige beleid is volkomen niét wat er moet gebeuren, ongelooflijk jammer. Ga hier in het noorden maar eens in de logistiek werken, dan heb je echt Duits nodig.”

De kwalificatiedossiers worden gemaakt door commissies waarin het onderwijs en het bedrijfsleven zijn vertegenwoordigd. Hoe het dan toch kan dat het belang van het Duits niet wordt erkend, is Vos ook een raadsel. “Als je bedrijven en scholen hier in de regio zou vragen, zou iedereen aangeven dat Duits moet blijven.” Vos wil nu in overleg met andere ROC’s naar oplossingen zoeken. “De kwalificatiedossiers moeten worden aangepast, maar dat traject duurt jaren.” Haar ROC overweegt het vak facultatief te blijven aanbieden, maar dat kost geld. De school wil bij bedrijven polsen of ze willen bijdragen in de kosten. “Als er tekorten ontstaan, zijn ze daartoe misschien wel bereid.”

Tekort docenten Duits

Ook Bart van der Eerden, opleidingsmanager Economie en Dienstverlening van ROC Graafschap in Doetinchem zoekt naar mogelijkheden om het Duits te behouden. Hij luidde onlangs de noodklok in de regionale krant en riep zijn collega’s op samen in actie te komen tegen het verplichten van Engels.

“Als je iets met Duits wilt moet dat naast het reguliere onderwijs. Scholen moeten kunstgrepen verzinnen om Duits nog aan te kunnen bieden. Het beleid van de minister is eenzijdig en kortzichtig. Het is nodig de minister te laten zien dat Duitsland een belangrijke handelspartner voor ons is. De minister moet zorgen dat op alle niveaus de keuzemogelijkheid is voor Duits. Formeel is die ruimte er wel, maar de vrije ruimte wordt opgeslokt door de verplichte vaardigheden in de kwalificatiedossiers.” Voor een school is het lastig leerlingen te motiveren een extra vak te volgen. Daarnaast is er ook nog een tekort aan docenten Duits.

Dat er behoefte is aan kennis van de Duitse taal constateerden de Duits-Nederlandse Handelskamer en exportorganisatie Fenedex vorige maand na een rondvraag onder hun leden. Ruim tweederde van de respondenten noemt de taalkennis van de eigen medewerkers onvoldoende om aan de verwachtingen van de Duitse zakenpartners te voldoen. Ook het Goethe Instituut merkt dat er behoefte is aan Duits. Het aantal aanmeldingen voor taalcursussen bij dit instituut

nam vorig jaar tien procent toe.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/3019/rocs-waarschuwen-duits-verdwijnt-in-het-mbo>